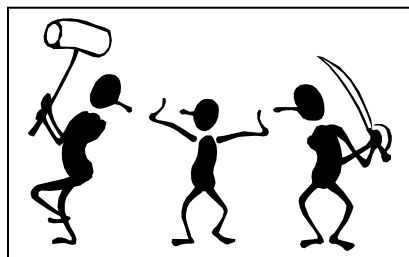

Sinds 1 september 2007 is er een nieuwe echtscheidingswet van toepassing in België waardoor er nog maar 2 echtscheidingsprocedures bestaan: namelijk de echtscheiding door onderlinge toestemming (EOT) en de echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting (EOO). Hieronder vindt u meer informatie omtrent deze 2 echtscheidingsprocedure en andere wijzigingen die er zijn naar aanleiding van deze nieuwe wet (cfr. persoonlijk onderhoudsgeld, bemiddeling). Tevens vindt u hier informatie omtrent de verschillende wegen die u kan bewandelen om de gevolgen van de echtscheiding te regelen.

1. Met of zonder hulp van een deskundige de gevolgen van een echtscheiding regelen?

Als een koppel beslist om uit elkaar te gaan dan is dit een pijnlijk proces voor alle betrokkenen. Allerlei emoties steken de kop op en gelijktijdig dient er heel wat geregeld te worden: er dient beslist te worden wat er met het huis gebeurt, hoe de meubelen, het geld en de schulden worden verdeeld, of er al of niet persoonlijk onderhoudsgeld aan de (ex)partner wordt betaald, wat er gebeurt met de verzekeringen, hoe de zorg voor de kinderen wordt

opgenomen, ...

In sommige situaties is het mogelijk om zonder hulp van deskundigen de gevolgen van een echtscheiding te regelen. Maar soms is het moeilijk of onmogelijk om zonder hulp van derden zelf te onderhandelen en zelf oplossingen te zoeken m.b.t. de kinderen, de roerende en onroerende goederen.

Bijvoorbeeld omwille van volgende redenen:

- één van de betrokkenen of alle betrokkenen bezitten te weinig onderhandelingsvaardigheden;
- één van de betrokkenen of alle betrokkenen zijn te emotioneel om zakelijk te overleggen;
- één van de betrokkenen vertrouwt de ander onvoldoende of alle betrokkenen vertrouwen elkaar onvoldoende;
- één van de betrokkenen heeft meer macht dan de ander;
- de betrokkenen hebben te weinig informatie;
- de betrokkenen hebben grote meningsverschillen;
- de betrokkenen zitten vast in onverzoenbare standpunten;
-

Als het niet lukt om onderling – zonder hulp van een derde – tot afspraken te komen, zijn er **4 verschillende wegen** die men kan bewandelen:

eerste weg	de betrokken partijen onderhandelen en beslissen zelf.
tweede weg	anderen onderhandelen en de partijen beslissen zelf.
derde weg	de partijen pleiten allebei zelf. Een rechter beslist.
vierde weg	twee advocaten pleiten. Een rechter beslist.

- Voor de **eerste weg** neemt niemand een advocaat. U onderhandelt rechtstreeks met elkaar en beslist zelf. U kan eventueel een bemiddelaar in familiezaken in dienst nemen die u helpt efficiënt en gelijkwaardig onderhandelen. De bemiddelaar informeert de betrokkenen over alle mogelijkheden en helpt hen zodat ze zelf een beslissing kunnen nemen die rekening houdt met de bekommernissen en de wensen van alle betrokkenen. Dergelijke afspraken maken meer kans om ook effectief nageleefd te worden. (zie punt 4 voor meer informatie in verband met bemiddeling)

- In de **tweede weg** neemt u elk een advocaat. Een van de advocaten zal de andere voorstellen te onderhandelen. Elke advocaat moet partij kiezen voor zijn cliënt. Elke advocaat wil dat zijn cliënt zoveel mogelijk uit de onderhandelingen haalt. Wanneer de twee advocaten een voorstel tot overeenkomst bereiken, vraagt elke advocaat aan zijn cliënt of hij met het voorstel akkoord gaat. U neemt zelf een beslissing.

Of via de 2^e weg kan u ook een notaris in dienst nemen. Deze notaris treedt op als juridisch raadsman van beide partijen. De notaris bekijkt dan het voorgelegde probleem louter juridisch maar in alle onpartijdigheid. Hij zal dan zijn oordeel daarover aan partijen geven en partijen in een bepaalde zin adviseren.

- Voor de **derde weg** neemt u geen advocaat. Een van de partners opent een gerechtelijke procedure. U pleit beiden zelf. De rechter luistert naar de pleidooien waarbij de partijen de ander beschuldigen en de rechter neemt vervolgens een beslissing. In dit traject nemen de partijen m.a.w. het pleiten in eigen handen, maar geven ze het beslissen uit handen.

- Voor de **vierde weg** neemt u elk een advocaat. Eén van de advocaten zal als eerste een gerechtelijke procedure starten waarbij hij de andere partij aanvalt. De andere advocaat zal zijn cliënt verdedigen en ook de andere partij aanvallen. De advocaten maken een pleidooi. De rechter leest de pleidooien van de 2 advocaten en de rechter neemt een beslissing. In dit traject geven de partijen zowel het pleiten als de beslissing uit handen.

2. De echtscheidingsprocedures

De weg die u kiest, bepaalt mee welke echtscheidingsprocedure u zal volgen. Sinds 1 september 2007 zijn er 2 soorten nl. de EOT en de EOO.

2.1. Procedure: Echtscheiding door onderlinge toestemming (EOT)

Bij deze echtscheidingsprocedure zijn beiden akkoord om de echtscheiding aan te vragen en maken de echtgenoten in onderling overleg afspraken in verband met hun kinderen en hun goederen.

Als de echtgenoten een volledig akkoord hebben bereikt met betrekking tot hun kinderen en hun goederen (= EOT-overeenkomst), stappen ze naar de rechtbank van eerste aanleg om vervolgens de echtscheidingsprocedure op te starten.

Nadat het verzoekschrift is ingediend voor de EOT-procedure dienen de echtgenoten

- **2 maal te verschijnen voor de rechtbank** als men op dat moment nog samenleeft dan wel minder dan 6 maanden feitelijk gescheiden leeft.
De eerste verschijning gebeurt één maand na het indienen van het verzoekschrift. De 2e verschijning gebeurt 3 maanden na de 1e verschijning. Tijdens deze verschijningen bevestigen de echtgenoten dat zij uit de echt willen scheiden en bevestigen ze hun akkoord omtrent de EOT-overeenkomst. Binnen de week na de tweede verschijning wordt de echtscheiding uitgesproken.
Indien één van de echtgenoten niet komt opdagen tijdens de 2e verschijning, kan er overgestapt worden naar de andere echtscheidingsprocedure (EOO). De aanvankelijk gemaakte EOT-overeenkomst kan via de kortgedingrechter uitgesproken worden als voorlopige maatregel. EOT-overeenkomsten opgemaakt door een notaris hebben onmiddellijk uitvoerbare kracht (dus ook als de EOT niet is uitgesproken!)
- **1 maal te verschijnen voor de rechtbank**, als men kan aantonen dat zij op het moment van het indienen van het verzoekschrift reeds 6 maanden feitelijk gescheiden leven. De eerste verschijning gebeurt één maand na het indienen van het

verzoekschrift. Binnen de week na de eerste verschijning wordt de echtscheiding uitgesproken.

Binnen de maand nadat de echtscheiding werd uitgesproken, stuurt de griffier van de rechtbank een uittreksel van het vonnis naar de burgerlijke stand van de gemeente waar het huwelijk werd voltrokken. Binnen de maand na ontvangst schrijft de ambtenaar de echtscheiding over in het register van de burgerlijke stand van de gemeente. Vanaf de datum van de overschrijving in de burgerlijke stand heeft de echtscheiding gevolgen t.a.v. derden. Dit wil zeggen dat derden de echtgenoten als ex-echtgenoten moeten beschouwen.

2.2. Procedure: Echtscheiding op grond van onherstelbare ontwrichting (EOO)

We spreken van onherstelbare ontwrichting als de voortzetting van het samenleven tussen de echtgenoten en de hervatting ervan redelijkerwijs onmogelijk is geworden ingevolge die ontwrichting.

Bij deze procedure is er al of niet een akkoord tussen beide echtgenoten om uit de echt te scheiden en is er een gedeeltelijke of geen overeenkomst omtrent de regeling voor de kinderen en de goederen.

Concreet zijn er 3 varianten:

a) EOO aangevraagd op basis van feiten die de onherstelbare ontwrichting aantonen

Voorbeelden van feiten die kunnen aanzien worden als onherstelbare ontwrichting zijn overspel, slagen en verwondingen, grove beledigingen, ... Deze feiten kunnen bewezen worden met alle wettelijke middelen (bijvoorbeeld bekentenis, schriftelijke bewijzen, betrapting, getuigen, ...).

Bij deze variant dient er geen bewijs van feitelijke scheiding (= apart wonen) geleverd te worden. Wel dient er bewijs geleverd te worden van gedragingen die aantonen dat er sprake is van een onherstelbare ontwrichting.

Deze echtscheidingsprocedure wordt door 1 echtgenoot opgestart en het is ook deze persoon die persoonlijk dient te verschijnen op de eerste zitting op de rechtbank.

De rechtbank kan – als de onherstelbare ontwrichting is aangetoond – de echtscheiding onmiddellijk uitspreken op de inleidende zitting.

b) EOO op gezamenlijke aanvraag na minimum 6 maanden feitelijke scheiding

Als men geen volledige overeenkomst bereikt omtrent de kinderen en de goederen kan men alsnog de echtscheiding aanvragen samen mits de echtgenoten minimum 6 maanden apart leven. Deze feitelijke scheiding kan bewezen worden met alle wettelijke middelen (bijvoorbeeld getuigschrift van woonst).

Bij deze variant dienen beiden aanwezig te zijn op de inleidende zitting en kan de rechter de echtscheiding onmiddellijk uitspreken.

Zijn de echtgenoten minder dan 6 maanden feitelijk gescheiden dan zal er een 2^e verschijning plaatsvinden na 3 maanden of korter indien de totale termijn van 6 maanden inmiddels bereikt werd. Op de 2e zitting bevestigen beide echtgenoten hun wil om uit de echt te scheiden. Op dat moment spreekt de rechter de echtscheiding uit.

c) EOO op vraag van 1 van de echtgenoten na minimum 12 maanden feitelijke scheiding

Als één van beiden de echtscheiding niet wenst aan te vragen, kan de andere echtgenoot de echtscheiding ook aanvragen mits er sprake is van een feitelijke scheiding

van minimum 12 maanden. Deze feitelijke scheiding kan bewezen worden met alle wettelijke middelen (bijvoorbeeld getuigschrift van woonst).

Bij deze variant dient enkel de verzoeker aanwezig te zijn op de inleidende zitting.

Mits het bewijs van apart wonen wordt geleverd kan de rechter de echtscheiding uitspreken op de inleidende zitting.

Zijn de echtgenoten minder dan 12 maanden feitelijk gescheiden dan zal er een 2^e verschijning plaatsvinden maximaal 1 jaar na de 1^e verschijning of korter indien de totale termijn van 12 maanden intussen werd gehaald.

Wat met de regelingen m.b.t. de kinderen, roerende goederen en het huis bij een EOO?

Indien er vóór de start van de echtscheidingsprocedure geen (volledige) overeenkomst werd bereikt tussen de echtgenoten met betrekking tot de kinderen, de roerende goederen en het huis dan kunnen de echtgenoten ofwel alsnog een overeenkomst bereiken tijdens de echtscheidingsprocedure (eventueel met de hulp van een bemiddelaar in familiezaken) dan wel een rechter in hun plaats laten beslissen die dan de regelingen neerschrijft in een vonnis.

Gezien er in deze EOO-procedure verschillende personen (o.a. kortgedingrechter, echtscheidingsrechter, notaris aangesteld voor vereffening en verdeling) uitspraak dienen te doen, gebeurt het in de praktijk regelmatig dat de echtscheiding sneller is uitgesproken dan het vonnis m.b.t. de goederen en de kinderen. De EOO-procedure kan er dus voor zorgen dat u maanden (jaren) nadat de echtscheiding is uitgesproken nog met onduidelijkheden zit inzake de regelingen m.b.t. de goederen, het huis en de kinderen...

3. Welke weg / procedure kiezen?

Ieder van de procedures heeft zijn voor- en nadelen. Als u niet goed weet welke van deze 4 wegen voor u de gepaste weg is, kan u de hulp inschakelen van een bemiddelaar in familiezaken om de voor- en nadelen van de verschillende procedures en dienstverleners in uw concrete situatie te verkennen en bespreken. Als de betrokkenen na zo'n gesprek voor een ander traject dan bemiddeling kiezen, dan stopt hier de bemiddeling. Kiezen jullie voor bemiddeling dan wordt de bemiddelingsprocedure verder gezet.

4. Het persoonlijk onderhoudsgeld

In het kader van een EOT bepalen de echtgenoten zelf of er al of niet persoonlijk onderhoudsgeld tussen de ex-echtgenoten wordt betaald. Na de EOT kan het bedrag van de uitkering na echtscheiding – vastgelegd in de EOT-overeenkomst – gewijzigd worden als er nieuwe, ongewilde omstandigheden ontstaan. Dit laatste is enkel van toepassing voor EOT's uitgesproken na 01/09/2007.

In de EOO-procedure spreken we niet meer van schuldigen / onschuldigen. Vanaf 01/09/2007 kan iedere echtgenoot persoonlijk onderhoudsgeld vragen indien hij of zij behoeftig is. Wie "schuld" heeft, is dus niet langer bepalend om al of niet onderhoudsgeld toe te kennen.

Let wel indien de verzoeker veroordeeld werd wegens het plegen van een feit op de persoon van de verweerder (bijvoorbeeld omwille van verkrachting, opzettelijke slagen, vergiftiging, poging tot verkrachting, doodslag of moord) dan kan de verzoeker nooit persoonlijk onderhoudsgeld ontvangen.

Als er het bewijs van zware fout kan geleverd worden door de verweerder t.a.v. de verzoeker KAN de rechter de vordering voor onderhoudsgeld weigeren.

Deze onderhoudsuitkering dient minimaal de staat van behoefte te dekken en bedraagt maximum 1/3 van het netto-inkomen van de uitkeringsplichtige.

Om de behoefte te bepalen is niet langer de levensstandaard tijdens het huwelijk het referentiekader, maar wel de behoefte van de economisch zwakke echtgenoot. Wat zijn de inkomsten / mogelijkheden van de verzoeker? Is er sprake van een aanzienlijke terugval van de economische situatie? Bij het bepalen van de behoefte spelen de duur van het huwelijk, de leeftijd en afspraken met betrekking tot de rolverdeling in het huwelijk een rol.

De uitkering beperkt zich tot de duur van het huwelijk tenzij er sprake is van buitengewone omstandigheden. De rechter kan ook persoonlijk onderhoudsgeld toekennen voor een kortere periode en / of op degressieve wijze.

Het onderhoudsgeld dient niet langer betaald te worden als de uitkeringsgerechtigde opnieuw huwt, wettelijk gaat samenwonen of feitelijk samenleeft als waren zij gehuwd.

5. Bemiddeling

Als een koppel beslist om uit elkaar te gaan dan is dit een pijnlijk proces voor alle betrokkenen. Allerlei emoties steken de kop op en gelijktijdig dient er heel wat geregeld te worden. Bemiddeling kan op dat moment een hulp zijn voor partners die zelf de gevolgen van deze echtscheiding willen regelen.

De bemiddelaar begeleidt de betrokkenen opdat het voor hen mogelijk is om alles zelf te regelen. Zo zorgt de bemiddelaar ervoor dat de betrokkenen alle informatie hebben die zij nodig hebben om tot afspraken te kunnen komen (informatie i.v.m. onroerend goed, fiscaliteit, kinderen, sociale zekerheid, verzekeringen, ...). Daarnaast heeft de bemiddelaar ook oog voor het relationele en emotionele aspect van de echtscheiding, de mogelijke reacties van de kinderen op de echtscheiding en hoe de ouders de kinderen tijdens deze periode kunnen ondersteunen.

De bemiddelaar helpt beide echtgenoten om efficiënt en gelijkwaardig te onderhandelen. Er wordt met andere woorden een context aangeboden waarbinnen de bemiddelaar de echtgenoten stap voor stap helpt om hun standpunten toe te lichten, bezorgdheden en wensen van alle betrokkenen te verkennen en oplossingen te zoeken die rekening houden met ieders belangen.

Onderhandelen via een bemiddelaar verschilt van de onderhandelingen tussen 2 advocaten. De 2 advocaten zoeken elk een oplossing die goed is voor hun eigen cliënt. Bij een bemiddelaar worden de betrokkenen aangespoord om een oplossing te zoeken die goed is voor alle betrokkenen. Uit onderzoek blijkt dat een dergelijke afspraak in de toekomst meer kans biedt om ook effectief nageleefd te worden.

Onderhandelen via een bemiddelaar verschilt ook van de onderhandelingen via een notaris. Een notaris treedt op als juridische raadsman, doch heeft vaak weinig oog voor de emotionele en relationele gevolgen van de echtscheiding op de echtgenoten en de kinderen. De bemiddelaar heeft daarentegen oog voor alle betrokkenen én alle aspecten van een echtscheiding (dus zowel voor het juridische, emotionele als relationele aspect ervan).

Kenmerkend voor bemiddeling zijn volgende zaken:

- bemiddeling bevordert de directe communicatie
- bemiddeling voorkomt escalatie van het conflict
- de bemiddelaar zorgt ervoor dat de echtgenoten over alle informatie beschikken die ze nodig hebben om tot gepaste afspraken te komen

- bij bemiddeling is er naast het juridische ook aandacht voor het relationele en emotionele aspect van de echtscheiding
- er wordt rekening gehouden met de verlangens, de behoeften en de bezorgdheden van alle betrokkenen
- de echtgenoten komen zelf tot een oplossing na gezamenlijk overleg. De beslissing wordt niet opgelegd. Dergelijke afspraken maken meer kans om in de toekomst nageleefd te worden.
- deze vorm van communicatie opent mogelijkheden om toekomstige conflicten aan te pakken
- bemiddeling is goedkoper, sneller en efficiënter dan een gerechtelijke procedure die heel wat stress met zich meebrengt en geld kost
- bemiddeling is maatwerk. Er wordt niet gewerkt met standaardovereenkomsten, maar er wordt gezocht naar een overeenkomst die aangepast is aan de concrete situatie van de betrokken partijen.

Om een EOT te regelen kan men zich dus laten bijstaan door een bemiddelaar in familiezaken. Daarnaast geeft de nieuwe echtscheidingswet ook een expliciete plaats aan bemiddeling bij EOO.

In het kader van een EOO-procedure dient de rechter namelijk de echtgenoten in te lichten over het nut van bemiddeling. Desgewenst kan hij de procedure schorsen (maximum 1 maand) om zo de echtgenoten de mogelijkheid te geven om informatie in te winnen over tot bemiddeling. Na een eventueel kennismakingsgesprek met een bemiddelaar in familiezaken kunnen de echtgenoten beslissen om al of niet met de hulp van de bemiddelaar de gevolgen van hun echtscheiding te regelen. Indien zij beroep doen op een bemiddelaar wordt de gerechtelijke procedure gedurende maximaal 3 maanden geschorst. Indien zij geen beroep wensen te doen op een bemiddelaar wordt de gerechtelijke procedure verder gezet.

Beroep doen op een bemiddelaar in familiezaken kan onder andere in volgende situaties:

- als gehuwden apart gaan wonen (feitelijke scheiding)
- als gehuwden willen uit de echt scheiden (zowel bij EOO als bij EOT)
- als ongehuwden uit elkaar gaan
- als er na de (echt)scheiding conflicten zijn tussen de ouders omtrent de kinderen

6. Meer informatie?

Wenst u de volledige wettekst te lezen, surf dan naar het Belgisch Staatsblad via www.just.fgov.be. (wet van 27 april 2007 betreffende de hervorming van de echtscheiding, gepubliceerd in Belgisch Staatsblad op 30 mei 2007).

Aarzel niet om contact op te nemen met **Sonja Delbecke** als u meer informatie wenst.

DIALOOG
 Diksmuidseweg 1 – 8900 Ieper
 GSM 0496 50 56 65
www.dialoog-ieper.be
info@dialoog-ieper.be

